

skal dertil svare, at det er Betragtninger, som maatte nok til en vis Grad kunne have nogen Vægt; men det staar jo i fuldstændig Modstrid med det, der ellers har været Tænsens i den senere Tids Lovgivning; thi en af de Ting, man netop vilde med Loven af 4de Marts 1857, var jo, at man vilde have Dommeren holdt udenfor Sagen, saaledes, at han ikke skulde befatte sig med Forligsmæglingen, men først domme i Sagen, naar den kom for Retten. Jeg tror derfor, at den Tanke vilde være paa-faldende eller i alt Fald staa i stærkt Strid med, hvad man ellers har betragtet som vigtigt ved Forligsinstitutionen i den nyere Tid. At det ved Forligsmæglingen kan have sin Betydning, at man ved, hvorledes Retsforholdet vil stille sig, tror jeg ikke, at man kan benægte. Det tillader jeg mig overfor en æret Taler at fremhæve, at naar et Forlig skal indgaa, er det jo et ganske naturligt Udgangspunkt, at man først maa have et Slags Begreb om, hvad enhver af Parterne har Udsigt til at opnaa, naar det kommer til Stykket, og det er ikke unaturligt, at en Part forinden han vil staa af paa sin Ret, kan ønske at vide, hvorledes det hænger sammen. Derfor mener jeg, at det i og for sig ingen Skade er til, at Forligsmægleren er noget retslyndig; men jeg tror rigtignok, at det ogsaa har sin Betydning, hvad den første ærede Taler i Dag anførte, at naar Forligsmæglerne ikke ere retslyndige, som de ikke ere, og som man ikke hidtil har villet, at de skulde være, saa kan den Omstændighed, at en Part møder ved Sagsfører, let give ham en Magt baade over Modparten og over Forligsmægleren, som ikke er ønskelig. Jeg tror derfor, at den Bestemmelse, som § 5 indeholder, kan siges at være ret naturlig under de nuværende Forhold og ikke er nogen Bestemmelse, som Sagsførerne kunne betragte som et Mistillidsvotum til sig. Deri er jeg ganske enig, at Sagsførerne ikke have videre Fornøjelse af eller Fortjeneste paa Processer, navnlig naar man tænker paa Proceduren i første Instans; hvad de skulle leve af; er andre Forretninger.

Hvad de sekundære Bemærkninger angaar, der bleve gjorte til § 1, skal jeg fremhæve, at denne Paragraf har jo sin Grund i et bestemt Misbrug, som virkelig har fundet Sted, nemlig det, at man før at erhverve sig Eksekution og Fyldestgørelse før en anden Kreditor kunde forene sig med sin Debitor om, naar han vilde føje en og vilde være velvillig imod en, at holde et ekstrordinært Forligskommissionsmøde, hvortil i mange Tilfælde Forligskommissærerne ville være villige og saa gaa til Eksekution før

den Kreditor, der ikke kunde opnaa noget saadant hos sin Debitor, og som derfor maatte afvente det ordinære Forligskommissionsmøde, før Sagen kunde bringes for. Jeg tror ikke, at der gives nogen anden Maade, hvorpaa man kunde ramme et saadant Misbrug, og navnlig er jeg ikke tilbøjelig til at antage, at der som Regel kan være Tale om Strafsansvar for den, der bruger denne Fremgangsmaade. Forudsat, at det er en virkelig Fordring, han paa denne Maade vil søge at skaffe sig Dækning for, ser jeg ikke, at vedkommende Kreditor kan indbrages under Straffeloven for dette Forhold. Han har efter den bestaaende Lovgivning, saaledes som den almindelig forstaaes, Lov til at naa Fyldestgørelse forud for de andre Kreditorer; der er intet Forbud imod at bruge denne Fremgangsmaade. For saa vidt der er gjort den Indvending, at det er en stor praktisk Mangel ved Bestemmelsen, at det ikke vides, naar de ordentlige Forligsmøder holdes i hver Retskreds, skal jeg dertil kun bemærke, at dersom Loven traadte i Kraft, saaledes at det blev af Interesse at saa det at vide, vilde det ikke være nogen særlig vanskelig Foranstaltning at tilvejebringe en officiel Fortegnelse over de Dage, som i Landets forskellige Forligskreise vare bestemte til ordentlige Forligsmøder. Det kunde man meget godt tilvejebringe, ligesom man har tilvejebragt en Fortegnelse over, hvilke Retsdage ere i de forskellige Jurisdiktioner.

Hvad angaar § 3, er det jo nærmest for ikke for meget at opholde Kreditor i hans Retsforfølgning, at den omhandlede Bestemmelse er foreslaaet. Jeg ser meget godt — det er noget, man altid har erkendt — at der kan gøres den Indvending derimod, at naar det er tilladt at udtage Stævning forinden Forligsmægling har fundet Sted, opstaar der en lille Udgift, nemlig for selve Stævningen, og at denne Udgift kunde blive en Hindring for Forlig. Det er jo en Betragtningensmaade, som ofte kommer igen ved Behandlingen af hele denne Materie, og den Indvending, som saaledes er fremsat af den første ærede Taler, har altsaa ikke været mig ubekendt. Naar jeg imidlertid ikke desto mindre har foreslaaet denne Bestemmelse, er det nærmest, fordi jeg gaar ud fra, at den Udgift, der haves for Stævningen alene, er saa ubetydelig, at den næppe vil kunne hindre Forlig, naar Indgaaelse af et saadant ellers findes at være i Parternes Interesse. Det er jo nemlig, som en anden æret Taler bemærkede i Dag, kun Udgiften for Stævningen, der bliver Spørgsmaal om, idet Infaminationsgebyr